

Høringsbrev – begjæring om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter

Vår ref.: 18/27114

Med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. sender Tariffnemnda med dette begjæring om fortsatt delvis allmenngjøring av Overenskomst for renholdsbedrifter 2016–2018 mellom NHO og NHO Service (nå NHO Service og Handel) på den ene side og LO og Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side på høring.

Det følger av allmenngjøringsloven § 7 andre punktum at allmenngjøringsforskrifter opphører å gjelde dersom partene i avtalen ikke har fremsatt krav om nytt vedtak innen en måned etter at tariffavtalen er avløst av en ny avtale.

LO fremmet begjæring om fortsatt allmenngjøring i brev av 25. mai 2018. Overenskomst for renholdsbedrifter 2016–2018 ble avløst av ny avtale 27. april 2018 etter at Riksmeklerens forslag ble godkjent ved uravstemning. Dette innebærer at den eksisterende allmenngjøringsforskriften gjelder frem til Tariffnemnda treffer nytt vedtak, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Begjæringen om allmenngjøring

I begjæringen viser LO til at det fortsatt er behov for allmenngjøring som et nødvendig tiltak for å oppnå likeverdige lønns- og arbeidsvilkår mellom innenlandsk og utenlandsk arbeidskraft innenfor virksomheter som driver salg av renholdstjenester og for ansatte som utfører renhold.

I begjæringen er det vist til uttalelse fra NHO Service og Handel datert 18. mai 2018 til Norsk Arbeidsmandsforbund. Fra brevet siteres det:

«NHO Service og Handel bekrefter at vi fortsatt ser et sterkt behov for allmenngjøring av lønnssetningene i Renholdsoverenskomsten 2018-2020».

LO viser videre til Arbeidstilsynets rapport «Resultater fra Arbeidstilsynets satsing i renholdsbransjen 2013-2017».

I rapporten redegjøres det for tilsyn i perioden, herunder tilsyn med godkjente renholdsvirksomheter. Det fremgår at det ble avdekket brudd på regelverket i et flertall av tilfellene, både i godkjente og i ikke godkjente renholdsbedrifter.

I rapporten fremgår at et av hovedtilsynsområdene har vært arbeidstid, og at registrering av arbeidstid er vesentlig for å sikre at arbeidstakerne får allmenngjort lønn samt overtid og natt tillegg for arbeidet tid. Resultatene fra tilsyn viste en av fire arbeidsgivere ikke hadde gode nok systemer for å registrere faktisk arbeidstid.

I tillegg viser tilsynene med virksomheter som kjøper renholdstjenester, at disse ved første gangs tilsyn hadde svært lav kunnskap om hva informasjons- og påseplikten går ut på og om regelverket som regulerer denne plikten (side 13).

Endelig fremheves at veiledning og tilsyn har medført økt kunnskap og etterlevelse av regelverket "som regulerer arbeidstid og allmenngjort tariff i bransjen" og at dette har igjen ført til at "flere renholdere har fått lovlige lønns- og arbeidsvilkår".

I begjæringen fra LO er det også vist til at Fafo sin rapport om renholdsbransjen fra 2016: "*Vi må ha is i magen og la tiltakene få virke*". Rapporten gir en evaluering av godkjenningsordningen i renhold.

I rapporten fremgår blant annet at 35 prosent av virksomhetslederne som er intervjuet mener at flertallet av de ansatte har fått høyere lønn som følge av allmenngjøringsvedtaket, mens 3 prosent svarer at noen av de ansatte har fått dette. Videre svarer majoriteten av arbeidsgiverne at allmenngjøring av renholdsoverenskomsten har hatt stor betydning i bransjen. Når det gjelder konkurransesituasjonen svarte 58 prosent av arbeidsgiverne i 2012 at de hadde opplevd å bli utkonkurrert av virksomheter som vurderes som useriøse. Andelen i 2016 var omtrent like stor. 84 prosent av de som svarte fremhevet også at en videreføring av allmenngjøringsvedtaket vil bidra til å begrense useriøsitet i bransjen.

LO har i begjæringen videre vist til at Sintef i sin rapport "*Status og tiltak for bedre forhold i forbrukermarkedet for renhold*" har konkludert med allmenngjøringen har hatt positiv effekt på renholdsbransjen, samt at man også i regjeringens egen *strategi mot arbeidslivskriminalitet* fremhever at allmenngjøringen virker etter hensikten.

Endelig viser LO i begjæringen til at Arbeidstilsynet har utarbeidet et notat som gjennomgår tilsyn med virksomhetenes etterlevelse av allmenngjøringen innen renhold.

Notatet viser at det i perioden 2016 til april 2018 ble gjennomført 282 tilsyn på allmenngjøring innen renhold. Det ble registrert brudd på reglene for lønn i hele 19 prosent av tilsynene. På reglene om informasjons- og påseplikt registrerte Arbeidstilsynet brudd på regelverket i mellom 58-65 prosent av tilsynene. Arbeidstilsynet har i notatet avgitt kommentarer til tallene:

"Av de aktuelle kontrollpunktene er det krav til lønnsutbetaling i samsvar med allmenngjort tariffavtale Arbeidstilsynet oftest fører kontroll med. Arbeidstilsynet har i perioden funnet avvik i om lag 19 prosent av tilsynene med dette kontrollpunktet, og har i en betydelig andel tilsyn måttet ta i bruk pressmidler for å følge opp reaksjoner, noe som er tegn på at manglende evne og vilje hos virksomheten til å etterleve regelverket.

Kontrollpunktene knyttet til påseplikt og informasjonsplikt er ikke på samme måte relevant i alle tilsyn, og kontrolleres i færre tilsyn. I tilsynene hvor det føres kontroll med disse momentene finner Arbeidstilsynet hyppig avvik.

I sum indikerer Arbeidstilsynets tilsynsregisteringer behov for fortsatt allmenngjøring i renhold. Arbeidstilsynet finner relativt sett hyppige avvik i tilsynene hvor allmenngjøringsbestemmelsene blir kontrollert, og det må rutinemessig tas i bruk pressmidler i oppfølgingen av reaksjoner."

LO ber Tariffnemnda om å fatte vedtak om at Forskrift av 31.03.17 nr. 533 om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter videreføres med reviderte satser i henhold til Renholdsoverenskomsten 2018-2020.

Renholdsoverenskomsten 2018-2020 har følgende satser i forhold til § 3 i gjeldende allmenngjøringsforskrift:

Under 18 år:	kr. 133,39
0-2 års ansiennitet:	kr. 180,43
Natttillegg (tillegg mellom 21.00-06.00):	minst kr. 26,- pr. time.

Tariffnemndas merknader

Tariffnemnda vil presisere at den ikke har tatt stilling til om vilkårene for fortsatt allmenngjøring foreligger i denne saken. Nemnda har likevel besluttet å sende utkast til forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter på høring i tråd med LOs begjæring. Begjæringen og høringsuttalelsene vil deretter danne grunnlag for Tariffnemndas vedtak i saken.

Høring

Tariffnemnda ber om at høringsaken blir forelagt underliggende etater, medlemsorganisasjoner og andre som kan ha interesse av å avgi høringsuttalelse.

Frist for å sende inn hørings svar er 20. september 2018.

Høringer er åpne, og alle kan sende innspill til Tariffnemnda. Svar på høringen merkes med ref. nr. 18/27114 og sendes på e-post til post@nemdene.no eller per brev til:

Tariffnemnda
Postboks 4720 Torgard
7468 Trondheim

Med hilsen

Dag Nafstad
Tariffnemndas leder